Opis
Wymagania
Służba przygotowawcza
Egzamin
Stopnie służbowe
Uprawnienia

W klasyfikacji zawodów i specjalności zawód funkcjonariusza celnego jest pod kodem **335101.**

Opis

do góry

Funkcjonariusz celny pracuje w Służbie Celnej. Szeroki zakres zadań jakie stawia się przed Służbą Celną zaowocował kilkunastoma stopniami służbowymi, oraz szerokimi uprawnieniami jakie posiadają funkcjonariusze celni.

Wymagania

do góry

W Służbie Celnej może pełnić służbę osoba, która:

- jest obywatelem polskim;
- korzysta z pełni praw publicznych;
- nie była karana za przestępstwo popełnione umyślnie;
- ma co najmniej średnie wykształcenie;
- cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- posiada stan zdrowia pozwalający na pełnienie służby na określonym stanowisku.

Służba przygotowawcza

do góry

Nawiązanie stosunku służbowego**:**
1) Po dobrowolnym zgłoszeniu się do służby osoba przyjęta zostaje mianowana funkcjonariuszem w służbie przygotowawczej. Osoba taka uzyskuje stopień służbowy aplikanta

celnego.
2) Służba przygotowawcza trwa 3 lata. Kończy się oceną kwalifikacyjną, którą wystawia kierownik urzędu.

W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz celny jest obowiązany:

- odbyć przeszkolenie praktyczne. Składa się ono z wstępnego szkolenia praktycznego (trwa od 6 do 12 miesięcy) i praktyki zawodowej.
- potwierdzić egzaminem ukończenie zasadniczego kursu celnego lub złożyć egzamin zawodowy. Zasadniczy kurs celny obejmuje zakresem przepisy dotyczące wykonywanych czynności i ich praktyczne zastosowanie.
- potwierdzić egzaminem znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych.

Egzamin

do góry

Egzamin następuje po ukończeniu zasadniczego kursu celnego.
Zakres tematyczny egzaminu: prawo celne, administracyjne, podatkowe, karne skarbowe, dewizowe niezbędne do pełnienia funkcji w służbie.

Komisja: przewodniczący, dwaj członkowie, sekretarz.
Forma egzaminu: Dwie części - pisemna i ustna.

Część pisemna to test 80 pytań jednokrotnego wyboru (tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa). Ta część trwa nie dłużej niż 120 minut. Każde poprawne pytanie to jeden punkt. Zalicza co najmniej 55 poprawnych odpowiedzi. W wypadku niezaliczenia części pisemnej nie można podchodzić do części ustnej egzaminu.

Część ustna polega na odpowiedzi na 6 losowych pytań. Każda odpowiedź jest oceniana za poprawność i kompletność w skali od zera do pięciu punktów. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 15 punktów. Komisja jest zobowiązana do zapewnienia zdającemu 15 minut na przygotowanie do odpowiedzi.
Skala ocen: Wyniki egzaminu są oceniane w następującej skali:
70-82 punkty: dostateczny
83-97 punktów: dobry
powyżej 97: bardzo dobry.
Po zdaniu egzaminu funkcjonariusz otrzymuje zaświadczenie.

Egzamin może być powtarzany tylko raz. Egzamin może odbyć się nie wcześniej niż 3 miesiące po niezaliczonym egzaminie. Egzamin powtarzany jest w całości.

Egzamin zawodowy. Egzamin ten wygląda tak samo jak egzamin po zasadniczym kursie celnym. Może do niego przystąpić funkcjonariusz celny zwolniony przez Prezesa Głównego Urzędu Ceł od uczestnictwa w zasadniczym kursie celnym. Po zdaniu egzaminu funkcjonariusz otrzymuje odpowiednie zaświadczenie.

Praktyka zawodowa. Trwa od otrzymania zaświadczenia o zdanym egzaminie po zasadniczym kursie celnym, bądź o zdaniu egzaminu zawodowego do czasu mianowania do służby stałej.

Egzamin z języka obcego.
Komisja: Powoływana jest przez Prezesa Głównego Urzędu Ceł. Składa się z przewodniczącego, dwóch członków, sekretarza.
Forma egzaminu: Część pisemna i ustna.

Część pisemna składa się z 40 zadań dotyczących gramatyki i tłumaczeń z języka. Warunkiem zdania tej części jest uzyskanie co najmniej 25 punktów.

Część ustna polega na ocenie wypowiedzi kandydata według kryteriów: wymowy, płynności wypowiedzi, poprawności gramatycznej wypowiedzi, zasobu słownictwa fachowego, umiejętności używania złożonych struktur językowych, logicznej budowy wypowiedzi. Za każde kryterium przyznawane jest od zera do pięciu punktów. Do zaliczenia tej części wymagane jest uzyskanie co najmniej 15 punktów.
Skala ocen:
40- 50 punktów: dostateczny
51- 60 punktów: dobry
powyżej 60 punktów: bardzo dobry.
Po zdaniu egzaminu funkcjonariusz otrzymuje zaświadczenie.
Egzamin może być również powtarzany tylko raz. Egzamin może odbyć się nie wcześniej niż 3 miesiące po niezaliczonym egzaminie. Egzamin powtarzany jest w całości.
Ogłoszenia o wolnych stanowiskach służbowych: Kierownik urzędu ma obowiązek podawania do wiadomości ogłoszeń o wolnych stanowiskach poprzez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym, w siedzibie urzędu i w jednostce organizacyjnej Służby Celnej, do której prowadzony jest nabór oraz przez zamieszczenie ogłoszenia w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, bądź lokalnym - w wypadku gdy ogłoszenie dotyczy wolnych stanowisk służbowych w urzędach celnych.

Stopnie służbowe

do góry

W służbie celnej istnieją następujące stopnie służbowe:

- aplikant celny;
- młodszy rewident celny;
- rewident celny;
- starszy rewident celny;
- młodszy dyspozytor celny;
- dyspozytor celny;
- starszy dyspozytor celny;
- młodszy aspirant celny;
- aspirant celny;
- starszy aspirant celny;
- podkomisarz celny;
- komisarz celny;
- nadkomisarz celny;
- generalny komisarz celny;
- krajowy komisarz celny.

Z mocy Ustawy o służbie celnej szefowi służby celnej przysługuje stopień krajowego komisarza celnego, jego zastępcy zaś - stopień generalnego komisarza celnego.
Nadania stopni podkomisarza celnego, komisarza celnego i nadkomisarza celnego dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych. Wszystkie pozostałe stopnie nadaje kierownik urzędu, w którym funkcjonariusz celny pełni służbę. Dyrektorom izb celnych i ich zastępcom oraz naczelnikom urzędów celnych stopnie nadaje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Nadanie wyższego stopnia służbowego nie może nastąpić wcześniej niż po odbyciu służby w stopniu:

- młodszego rewidenta celnego - roku;
- rewidenta celnego - roku;
- starszego rewidenta celnego - roku;
- młodszego dyspozytora celnego - 2 lat;
- dyspozytora celnego - 2 lat;
- starszego dyspozytora celnego - 2 lat;
- młodszego aspiranta celnego - 2 lat;
- aspiranta celnego - 2 lat;
- starszego aspiranta celnego - 2 lat;
- podkomisarza celnego - 2 lat;
- komisarza celnego - 2 lat.

Funkcjonariuszowi celnemu posiadającemu pozytywną opinię służbową oraz szczególne kwalifikacje zawodowe można nadać wyższy stopień przed upływem ustalonych okresów.

Uprawnienia

do góry

Funkcjonariusze celni są uprawnieni do realizacji zadań, jakie nakłada na nich Ustawa o Służbie Celnej. Pełny zakres zadań, jakie stawia się Służbie Celnej określony jest w Art. 1 pkt. 2 Ustawy prawo celne z dnia 19 marca 2004 roku.

Jest to szeroki zakres, do którego należy między innymi kontrola przestrzegania prawa celnego, pobór podatku akcyzowego, wymiar i pobór należności celnych, kontrola nad wwożonymi i wywożonymi towarami z obszaru celnego Wspólnoty Europejskiej, kontrola przewożonych towarów i osób przekraczających granicę. Należy bowiem pamiętać, że obecnie towar importowany na teren Polski ze wschodu jest wwożony również na teren Unii Europejskiej, na którym teoretycznie nie ma już ograniczeń w przewozie. Na pracownikach Służby Celnej leży więc odpowiedzialność za realizację polityki celnej Polski oraz Unii Europejskiej i właściwą współpracę z odpowiednimi służbami innych państw. Funkcjonariusze celni są uprawnieni do użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niezbędnym dla realizacji postawionych przed nimi zadań oraz w granicach obrony koniecznej.